

MATURITNÍ OKRUHY

Předmět: Základy společenských věd

Školní rok: 2026/2027

Vypracovali: Mgr. Lucie Drbal Kolaříková, Mgr. Hana Šebková, Mgr. Jitka Vendlová, Mgr. MgA. Vít Zeman, Ph.D.

Schváleno ředitelem školy dne: 30.9.2026

Podpis ředitele školy: Mgr. Radek Přerovský

1. Psychologie jako věda, předmět psychologie
Základní a aplikované obory psychologie, metody zkoumání v psychologii
Vývojová psychologie
Podstata lidské psychiky
Determinace lidské psychiky, vztah organismu a prostředí
2. Duševní procesy – čítí, vnímání, představivost, myšlení a řeč, pozornost, paměť, emoce
Učení – druhy, fáze, výsledky, faktory ovlivňující učení
3. Osobnost – vlastnosti osobnosti
Temperament, charakter, schopnosti
Zaměřenost, Maslowova hierarchie potřeb
4. Sociální psychologie a komunikace.
Komunikace, řešení konfliktů
Média – funkce, druhy, role médií
5. Sociologie jako věda, předmět sociologie
Socializace – činitelé, výsledky, společenské normy, soc. role, pozice, sociální stratifikace
6. Základní soc. útvary, soc. skupina – její druhy
Rodina – funkce, krize současné rodiny
Současné sociologické problémy
7. Politologie jako věda, směry politologie
Stát – definice, znaky, funkce, teorie státu, typy a formy státu
8. Politický systém ČR
Obecná charakteristika, Ústava ČR
Moc zákonodárná, legislativní proces
9. Moc výkonná a moc soudní
Státní správa a územní samospráva
Soustava soudů
10. Demokracie
Demokracie a její principy, demokracie přímá a nepřímá, její formy
Dělbá moci – princip brzd a rovnovah
11. Lidská práva a politické ideologie
Lidská práva – definice, VDLP, Charta 77, LZPS
Politický extremismus a nedemokratické režimy

12. Politika a politické subjekty
Politická participace, politické strany (dělení, založení, financování), volby a volební systémy, Občanská společnost
13. Mezinárodní vztahy a globalizace
Subjekty mezinárodních vztahů, nástroje mezinárodní politiky
OSN, NATO a další mezinárodní organizace
14. ČR v Evropské unii
Evropská unie – vznik, orgány EU, euro
Schengenský prostor
15. Teorie práva
Právní řád ČR – prameny, právní normy – tvorba, platnost, právní vztahy, účastníci právních vztahů, systém práva – právo veřejné a soukromé
Právní instituce – soudy, státní zastupitelství, advokacie, notářství, ombudsman
16. Občanské právo
Právo věcné (vlastnictví, spoluvlastnictví, držba, dědické právo...)
Právo závazkové – smlouvy, druhy
Civilní soudní řízení
17. Rodina a rodinné právo
Rodina z pohledu práva
Vznik a zánik manželství, SJM, vztahy mezi rodiči a dětmi, náhradní rod. péče
18. Pracovní právo. Člověk na trhu práce
Pracovně právní vztahy, vznik a zánik prac. poměru, prac. řád, mzda, prac. doba
Odvody z příjmu – daně, sociální a zdravotní pojištění.
Úřady práce
19. Ekonomie a ekonomika
Ekonomie jako věda, rozdělení ekonomie
Základní ekon. otázka, ekonomické systémy, ekonom. subjekty, hospodářský proces, výrobní faktory, hospodářský cyklus
20. Trh, jeho fungování a peníze
Druhy trhu, nabídka, poptávka, cena, konkurence, zákony trhu
21. Peníze a monetární politika státu
Podstata a funkce peněz, cenné papíry
Bankovní systém
22. Národní hospodářství
Kritéria hodnocení národního hospodářství
Hospodářská politika – cíle, nástroje hosp. politiky
23. Státní rozpočet
Daňová soustava
Systém zákonného pojištění, komerční pojištění

24. Etika

Vymezení zákl. pojmů (morálka, mrav, norma...)
Antická a křesťanská etika, moderní etika
Současné etické problémy

25. Náboženství

Podstata náboženství, vztah víry a filosofie
Křesťanství a další světová náboženství
Sekty
Význam víry v současnosti

26. Filosofie jako věda, její vznik

Zdroje filosofování, filosofické disciplíny
Antická filosofie před Sokratovská

27. Filosofie starověku

Sokrates, Platon, Aristoteles
Doba helénismu – epikureismus, stoicismus, skepticismus

28. Středověká a renesanční filosofie

Období patristiky, scholastiky, sv. Augustin, Tomáš Akvinský, spor o univerzálie
Renesance, humanismus, reformace – vědecké objevy, Nicolo Machiavelli, Thomas Hobbes,
Francis Bacon, Martin Luther

29. Racionalismus, empirismus, osvícenství, německá klasická filosofie

René Descartes, Baruch Spinoza, Gotfried W. Leibniz, John Locke, G. Berkeley, D. Hume
Montesquieu, Voltaire, Jean J. Rousseau, Immanuel Kant, Georg Wilhelm Friedrich Hegel

30. Filosofie 19. a 20. století

Pozitivismus, materialismus, marxismus
Iracionalismus, voluntarismus
Pragmatismus, fenomenologie, filosofie existence a existencialismus...